

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący –	SSO Beata Dzierżko
Protokolant –	sekretarz sądowy Wojciech Napierkowski

po rozpoznaniu 20 lipca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. L. (1)**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwał

I. stwierdza nieważność uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. podjętej 9 października 2015r. w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki;

II. stwierdza nieważność uchwały nr(...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. podjętej 3 listopada 2015r. w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki;

III. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powódki L. L. (1) kwotę 4 797 zł (cztery tysiące siedemset dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

SSO Beata Dzierżko

XVI GC 1122/15

UZASADNIENIE

Pismem z 9 listopada 2015r. L. L. (1) wniosła pozew przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o uchylenie uchwały nr (...) z dnia 9 października 2015r. oraz uchwały nr (...)z dnia 3 listopada 2015r., podjętych przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki na mocy postanowień umowy. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. złożyła odpowiedź na pozew, w której wniosła o oddalenie powództwa w całości wraz z zasądzeniem kosztów postępowania od powódki na rzecz pozwanego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma pozwana zakwestionowała legitymację czynną powódki w zakresie zaskarżenia uchwały z 9 października 2015r. Zaprzeczyła również,

aby zaskarżone uchwały naruszały dobre obyczaje bądź miały na celu pokrzywdzenie współnika. Podniosła, że podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło zgodnie z postanowieniami umowy spółki, a jego celem było zwiększenie rozmiarów działalności pozwanej i jej zdolności kredytowej oraz uwiarygodnienie jej przed kontrahentami, jak również nie miało związku z konfliktem między współnikami.

L. L. (1) pismem z 2 lutego 2016r. (data stempla pocztowego) zmieniła powództwo w ten sposób, że wniosła o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) NZW z 9 października 2015 r. i uchwały nr (...)NZW z 3 listopada 2015r., obu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego, ewentualnie o uchylenie powyższych uchwał oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zmianę powództwa powódka uzasadniała faktem, że powyższe uchwały podjęte zostały z naruszeniem prawa, tj. art. 257 § 3 k.s.h. w zw. z art. 260 § 2 k.s.h.

W odpowiedzi na zmianę powództwa, pozwana spółka pismem z 17 lutego 2016r. (data stempla pocztowego) wniosła o oddalenie zmienionego powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, podtrzymując argumentację zawartą w odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. została zawiązana na mocy umowy spółki z dnia 8 grudnia 2008r. Kapitał zakładowy spółki wynosił (...) zł i dzielił się na (...) niepodzielnych oraz równych udziałów o wartości nominalnej po (...) zł każdy. Zgodnie z § 9 umowy spółki kapitał zakładowy mógł zostać podwyższony do kwoty (...) zł uchwałą zgromadzenia współników, poprzez objęcie nowych udziałów lub podwyższenie wartości już istniejących udziałów, co nie stanowiłoby zmiany umowy, jeżeli nastąpiłoby w terminie do 31 grudnia 2015r. W § 12 zawarto postanowienie, że w razie podwyższenia kapitału zakładowego udziały mogą być pokrywane wkładami pieniężnymi lub niepieniężnymi. Dotychczasowi współnicy mieli prawo pierwszeństwa do objęcia podwyższonego kapitału (wypis z aktu notarialnego Rep. A nr (...), k. 112-116).

Obecnie L. L. (1) posiada (...) udziałów o wartości nominalnej po (...) zł każdy, o łącznej wartości (...)zł, co stanowi (...) kapitału zakładowego. Drugi współnik, K. L. (1) posiada natomiast (...) udziałów o łącznej wartości (...) zł, stanowiących (...) kapitału zakładowego (bezsporne, informacja z KRS, k. 17-20).

W dniu 9 października 2015r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...). Na posiedzeniu obecni byli przedstawiciel prezesa zarządu spółki P. M. (1) i pełnomocnik współnika K. L. (1) (odpis protokołu, k. 22-25).

Na ww. Zgromadzeniu podjęto uchwałę nr (...), w której powołując się na postanowienia §§ 9 i 12 umowy spółki, postanowiono o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki do kwoty (...) zł poprzez utworzenie nowych udziałów w liczbie (...) o wartości nominalnej (...) zł każdy, które pokryte powinny zostać wkładem pieniężnym. Jednocześnie ustalono, że udziały zostaną objęte przez dotychczasowych współników proporcjonalnie do posiadanej przez nich liczby udziałów w ten sposób, że K. L. (1) miał być uprawniony do objęcia (...) udziałów o wartości nominalnej (...) zł, o łącznej wartości (...) zł, a L. L. (1) do objęcia (...) nowoutworzonych udziałów o wartości nominalnej (...) zł, o łącznej wartości (...) zł. W przypadku braku oświadczenia dotychczasowego współnika o objęciu nowoutworzonych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w ciągu miesiąca od dnia wezwania do wykonywania prawa pierwszeństwa, zarząd spółki miał zaoferować nieobjęte udziały pozostałemu współnikowi. Powyższa uchwałę przyjęto większością głosów (...) „za”, przy braku głosów „wstrzymujących się” i głosów „przeciw” (uchwała nr (...)z dnia 9.10.2015r., k. 23).

Zawiadomienie dla L. L. o zwołaniu NZW na 9 października 2015r. zostało przesłane za pośrednictwem (...) na adres przy ul. (...) w I., w dniu 22 września 2015r. oraz zwrócone do nadawcy w związku z nieodebraniem przez adresatkę (zawiadomienie, k. 328; wydruk ze strony (...), k. 329-330, kopia koperty, k. 331). L. L. (1) nie odebrała ww. zawiadomienia o Zgromadzeniu z uwagi na błąd (...), której pracownik przesyłki kierowane do powódki wkładała do skrytki nr (...)zamiast do skrytki nr (...), którą dysponowała współniczka, przez co nie miała ona ani wiedzy o nowej korespondencji, ani też możliwości jej odbioru (pisma do (...), k. 347, 351, 353-354; pismo (...), k. 349, 356-357).

Wezwanie do wykonania prawa pierwszeństwa objęcia (...) udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym, zgodnie z uchwałą nr (...) z 9 października 2015r., w terminie miesiąca, zostało wysłane na adres (...). L. L. nie korzystała z adresu (...) (wezwanie, k. 27; wydruki z poczty elektronicznej, k. 29-34, 401, 416-420). Ponadto nie wyrażała zgody na przekazywanie jej zawiadomień o zgromadzeniach wspólników drogą elektroniczną (art. 230 k.p.c.).

Zawiadomienie o NZW zwołanym na 3 listopada 2015r. przesłano L. L. na adres w I. przy ul. (...) (zawiadomienie, k. 169).

Pismem z 2 listopada 2015r. wspólniczka powiadomiła spółkę o zmianie adresu do korespondencji na „ul. (...), (...)-(…) W.”. We wcześniejszej korespondencji elektronicznej nie wskazywała nowego adresu do korespondencji (korespondencja elektroniczna, k. 361; pismo, k. (...)).

W dniu 3 listopada 2015r. odbyło się kolejne Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) spółki z o. o. w W.. Na zgromadzeniu podjęto uchwałę nr (...), którą postanowiono o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę (...) zł, tj. z wysokości (...) zł do (...) zł, poprzez utworzenie nowych udziałów w liczbie (...) o wartości nominalnej (...) zł każdy, które powinny zostać pokryte wkładem pieniężnym. Udziały miały być objęte przez dotychczasowych wspólników proporcjonalnie do posiadanej przez nich liczby udziałów, tj. K. L. (1) uprawniony był do objęcia (...) nowych udziałów o łącznej wartości (...) zł, a L. L. (1) – (...) nowych udziałów o łącznej wartości (...) zł. W przypadku braku oświadczenia o objęciu udziałów w ciągu miesiąca od wezwania, spółka miała możliwość zaoferowania nieobjętych udziałów drugiemu wspólnikowi. Powyższa uchwała została przyjęta większością głosów: (...) „za” i (...) „przeciw”. Pełnomocnik L. L. (1) po podjęciu uchwały oświadczyła, że głosowała przeciw uchwale i zażądała zaprotokołowania sprzeciwu (protokół z zał. i uchwałą, k. 36-43).

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego odmówił wpisania podwyższenia kapitału zakładowego spółki (...) do kwoty (...) zł (zarządzenia, k. 233-234, 236-242, informacja z KRS, k. 244-246).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz powołanych powyżej dokumentów, a także wydruków złożonych do akt sprawy, których autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia (w związku z brakiem potrzeby rozpoznawania roszczenia ewentualnego: o uchylenie uchwał) okazały się dokumenty dotyczące sytuacji finansowej powódki, a także współpracy drugiego wspólnika K. L. (skonfliktowanego z powódką w związku z będącą w toku sprawą rozwodową pomiędzy wspólnikami) z prezesem zarządu pozwanej P. M. i odnoszące się do sytuacji finansowej pozwanej (k. 45-47, 49-51, 52-54, 56-60, 62-63, 65, 67-71, 123-124, 126-127, 129-132, 134-141, 143-148, 150-153, 155-156, 158-159, 161-164, 166-167, 364-366, 368-371). Dla stwierdzenia faktu skutecznego zawiadomienia spółki przez L. L. spółki o adresie, na który należało wysłać korespondencję (w tym zawiadomienia o zwołaniu zgromadzeń) bez znaczenia był wydruk emaila pomiędzy powódką a drugim wspólnikiem (a nie ze spółką) dotyczący jej miejsca zamieszkania (korespondencja mailowa, k. 359). Nieprzydatna okazała się także korespondencja elektroniczna pomiędzy stronami wobec zaprzeczenia przez powódkę jej otrzymania oraz nieprzedstawienia przez pozwaną dowodu jej doręczenia. Dodatkowo pozwana nie wykazała, iż powódka wyraziła zgodę na przekazywanie jej zawiadomień o zgromadzeniach na adres elektroniczny, na który spółka miała je - jak twierdzi - wysłać (wydruk, k. 397; zrzut z ekranu, k. 398).

Sąd pominął zgłoszony przez pozwaną dowód z przesłuchania stron z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie P. M. – prezesa zarządu (...). Oddalenie wniosku powódki o jej przesłuchanie nastąpiło na skutek stwierdzenia przez Sąd nieprzydatności tego dowodu dla rozstrzygnięcia sprawy w zakresie tezy dowodowej zgłoszonej przez stronę powodową na ostatnim terminie rozprawy (wcześniej zgłoszony wniosek został uprzednio cofnięty). Ponadto należy zauważyć, iż dowód z przesłuchania stron ma charakter pomocniczy i stosuje się go w przypadku, gdyby okoliczności sprawy nie zostały wyjaśnione za pomocą innych dowodów. Zdaniem Sądu wszystkie istotne fakty zostały dostatecznie wyjaśnione za pomocą złożonych do akt dokumentów. Przeprowadzenie tego dowodu

wymagałoby także – zdaniem Sądu – przesłuchania przedstawiciela pozwanej (art. 302 § 1 k.p.c.), a z uwagi na jego niestawiennictwo uwzględnienie wniosku L. L. skutkowałoby nieuzasadnionym przedłużeniem postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powódka L. L. (1) (po modyfikacji powództwa) w pierwszej kolejności żądała unieważnienia uchwały nr (...) z dnia 9 października 2015r. oraz uchwały nr (...)z dnia 3 listopada 2015r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w W. z uwagi na sprzeczność tych uchwał z prawem, tj. naruszenie art. 257 § 3 k.s.h. w zw. z art. 260 § 2 k.s.h. Dopiero w przypadku nieuwzględnienia żądania stwierdzenia nieważności ww. uchwał wniosła o ich uchylenie.

Zgodnie z treścią art. 250 k.s.h. prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje 1) zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej; 2) wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; 3) wspólnikowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu wspólników; 4) wspólnikowi który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad. Natomiast art. 252 § 1 k.s.h. stwierdza, że prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały sprzecznej z ustawą przysługuje osobom lub organom spółki wymienionym w art. 250 k.s.h. Powyższy artykuł określa w § 3, iż termin do wytoczenia powyższego powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały.

Mając na uwadze powyższe regulacje, uznać należy, że powódce przysługiwała legitymacja do wytoczenia powództwa o unieważnienie obu wskazanych uchwał (oraz o ich uchylenie). W odniesieniu do uchwały nr(...)z dnia 9 października 2015 r. została spełniona przesłanka określona w pkt. 4 art. 250 k.s.h. Wspólnikowi który nie był obecny na zgromadzeniu przysługuje bowiem legitymacja, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników. Postępowanie dowodowe wykazało, iż zarząd pozwanej podjął działania związane z zawiadomieniem powódki o zgromadzeniu zgodnie z treścią art. 238 k.s.h., tj. za pomocą listu poleconego wysłanego co najmniej na dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia. Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że zaproszenie zostało prawidłowo wysłane na adres powódki w I. za pośrednictwem (...) w dniu 22 września 2015r. Sąd uznał bowiem, że powódka nie wykazała, aby poinformowała spółkę o innym adresie do doręczeń. Nie dowodzi tego korespondencja elektroniczna z drugim wspólnikiem - K. L., który nie był przedstawicielem spółki. Informacja o zmianie adresu do doręczeń nie wynika również z korespondencji L. L. z prezesem zarządu pozwanej. Jednocześnie powódka wykazała, że założyła skrytkę pocztową nr (...), do której powinna być kierowana jej korespondencja wysyłana na adres w I. przy ul. (...). Na kartach 347-357 znajdują się pisma powódki i przedstawicieli (...), z których wynika, iż pracownik poczty nieprawidłowo wkładał przesyłki przeznaczone dla powódki do skrytki pocztowej nr (...), przez co L. L. nie miała możliwości odebrania wysyłanej do niej korespondencji, w tym także zawiadomienia o NZW z 9 października 2015r. Sąd stoi na stanowisku, że błąd osoby trzeciej nie może wywoływać negatywnych skutków dla wspólnika spółki pozbawiając go możliwości obrony swoich praw w postaci uprawnienia do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, dlatego uznał, że powódka nie została prawidłowo zawiadomiona o zgromadzeniu. Brak możliwości odebrania zawiadomienia wysłanego listem poleconym w trybie art. 238 § 1 k.s.h. (w przypadku braku pisemnej zgody wspólnika na otrzymywanie zawiadomień pocztą elektroniczną i niewskazania adresu, na który zawiadomienie powinno być wysłane) stanowi o nieprawidłowym zwołaniu zgromadzenia z 9 października 2015r. z przyczyn nieleżących po stronie spółki.

Odnosząc się do twierdzenia pozwanej, że powódka była skutecznie zawiadomiona, gdyż oprócz listu poleconego został wysłany do niej również e-mail z zaproszeniem na zgromadzenie, zauważyć należy, że droga mailowa w celu zawiadomienia o zgromadzeniu możliwa jest tylko w przypadku uprzedniego wyrażenia pisemnej zgody wspólnika na powiadamianie tą drogą oraz podania adresu poczty elektronicznej (art. 238 § 1 zd. drugie k.s.h.). Pozwana nie przedstawiła takiej zgody, ponadto jak wynika z akt sprawy wspomniany e-mail miał zostać wysłany na adres (...)

(powódka zakwestionowała jego odebranie), a cała pozostała korespondencja między L. L., a prezesem zarządu P. M. (1) (i spółką) odbywała się na inne adresy elektroniczne powódki, tj. (...) lub (...).

Stosownie do powyższych rozważań Sąd uznał, że powódka nie została prawidłowo zawiadomiona o zgromadzeniu odbytym 9 października 2015r., przez co zgromadzenie to należało potraktować jako wadliwie zwołane i na podstawie art. 250 pkt 4 k.s.h. L. L. przysługiwało prawo do żądania unieważnienia uchwały podjętej na ww. NWZ.

Odnosnie drugiej z zaskarżonych uchwał (z dnia 3 listopada 2015r.) legitymacja czynna powódki nie budziła wątpliwości. Zgodnie bowiem art. 250 pkt 2 k.s.h. prawo do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności / uchylenie uchwały przysługuje osobie, która głosowała przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądała zaprotokołowania sprzeciwu. Powódka brała udział w zgromadzeniu wspólników, które odbyło się 3 listopada 2015r., przez pełnomocnika S. O., która – jak wynika z protokołu zgromadzenia - oświadczyła, że głosowała przeciw uchwale nr 1 (na co wskazują również wyniki głosowania) oraz zgłosiła sprzeciw przeciw jej podjęciu, co zostało zaprotokołowane.

Mając na względzie, że pierwsza uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego podjęta była 9 października 2015 r., a druga uchwała w tym samym przedmiocie 3 listopada 2015r., powództwo zaś zostało wytoczone pismem nadanym w dniu 9 listopada 2015r. uznać należało, iż zostało wytoczone w ustawowo przewidzianym terminie (art. 252 § 3 k.s.h., art. 251 k.s.h.).

W zakresie zarzutu sprzeczności obu zaskarżonych uchwał z prawem, co jest przesłanką stwierdzenia ich nieważności (art. 252 § 1 k.s.h.), Sąd podzielił stanowisko strony powodowej.

W kodeksie spółek handlowych wyróżniono dwa sposoby podwyższenia kapitału zakładowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mianowicie poprzez zmianę umowy spółki lub na mocy dotychczasowych postanowień umowy spółki przewidujących maksymalną wysokość podwyższenia kapitału zakładowego i termin podwyższenia.

Pierwszy sposób poprzez zmianę umowy spółki stanowi zwykły sposób podwyższenia kapitału zakładowego sp. z o.o. (...) jest to z koniecznością określenia kapitału zakładowego w umowie spółki. Jeżeli wysokość kapitału zakładowego określona jest w umowie spółki to oczywiste wydaje się, że podwyższenie tego kapitału będzie wymagało zmiany postanowień umowy. Do podjęcia uchwały w sprawie zmiany umowy spółki potrzebna jest większość dwóch trzecich głosów (art. 246 § 1 k.s.h.), a sama uchwała powinna być umieszczona w protokole sporządzonym przez notariusza i wpisana do rejestru (art. 255 § 1 i 3 k.s.h.).

Drugi sposób podwyższenia kapitału zakładowego sp. z o.o., tzw. uproszczony, dokonywany jest na mocy dotychczasowych postanowień umowy spółki, jeśli umowa przewiduje taki tryb podwyższenia kapitału zakładowego oraz określa maksymalną wysokość tego podwyższenia oraz termin, do którego może ono nastąpić. Podwyższenie kapitału zakładowego następuje po podjęciu uchwały na zgromadzeniu wspólników bezwzględną większością głosów, gdyż nie jest to zmiana umowy i nie jest wymagana większość kwalifikowana. Powyższa uchwała nie wymaga również spisania protokołu notarialnego. Uchwała może być zmieniona lub uchylona przez organ, który ją podjął, do czasu jej zarejestrowania.

Z uwagi na to, że kapitał zakładowy dzieli się na udziały o równej bądź nierównej wartości nominalnej, wartość nominalna wszystkich udziałów musi odpowiadać wysokości kapitału zakładowego. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki z o.o. zawsze wpływa na strukturę istniejących udziałów, ponieważ wartość nominalna wszystkich udziałów musi zostać dostosowana do nowej wysokości kapitału zakładowego. Dokonuje się tego poprzez zmianę wartości udziałów istniejących lub poprzez zmianę liczby udziałów.

Podwyższenie kapitału zakładowego na mocy postanowień umowy może nastąpić przez podwyższenie wartości nominalnej udziałów już istniejących lub przez ustanowienie nowych udziałów (art. 257 § 2 k.s.h.). Jeżeli kapitał zakładowy dzieli się na udziały o równej wartości nominalnej, to każdy nowo ustanowiony udział musi odpowiadać wartości nominalnej dotychczasowych udziałów.

W niniejszej sprawie przedmiotem oceny Sądu było podwyższenie kapitału zakładowego sp. z o.o. w drodze uchwały wspólników na mocy postanowień umowy spółki poprzez utworzenie nowych udziałów. Umowa spółki (...) sp. z o.o. w W. w § 9 przewidywała możliwość podwyższenia kapitału zakładowego do kwoty (...)zł uchwałą zgromadzenia wspólników, poprzez objęcie nowych udziałów lub podwyższenie udziałów już istniejących w terminie do 31 grudnia 2015r. Paragraf 12 umowy stanowi, że w razie podwyższenia kapitału zakładowego udziały mogą być pokrywane wkładami pieniężnymi lub niepieniężnymi, a dotychczasowi wspólnicy mają pierwszeństwo do objęcia podwyższonego kapitału.

Uchwała nr (...)NZW z 9 października 2015r. w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki w punkcie 4 przewiduje, że w przypadku braku oświadczenia dotychczasowego wspólnika o objęciu nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w ciągu miesiąca od dnia wezwania do wykonania prawa pierwszeństwa, zarząd spółki zaoferuje nieobjęte udziały drugiemu wspólnikowi. Tożsame postanowienie zawiera w punkcie 3 uchwała nr (...)z 3 listopada 2015r. Obie uchwały przewidywały pokrycie nowych udziałów wkładem pieniężnym. Z przytoczonych postanowień obu zaskarżonych uchwał wynika, że w przypadku gdyby powódka nie objęła (...) nowoutworzonych udziałów o łącznej wartości (...) zł, jej udział w kapitale zakładowym spółki zmniejszyłby się z (...) do (...), co znacząco ograniczyłoby jej prawa korporacyjne, a przez to wpływ na sposób prowadzenia spraw spółki. Ponadto nie można nie zauważyć, że również poważnie zmniejszyłby się (do zaledwie 3,4%) jej korzyści finansowe z posiadania udziałów w spółce.

W tym stanie sprawy zastosowanie powinna znaleźć regulacja zawarta w art. 257 § 3 k.s.h w zw. z art. 260 § 2 k.s.h.

Przesłanki podwyższenia kapitału zakładowego wymienione w art. 257 § 3 k.s.h. to: ustanowienie nowych udziałów, złożenie oświadczenia przez dotychczasowych wspólników o objęciu przypadających im udziałów w formie pisemnej pod rygorem nieważności oraz w związku z odesłaniem zawartym w zdaniu drugim tego artykułu do art. 260 § 2 k.s.h. objęcie nowych udziałów proporcjonalnie do dotychczasowych udziałów. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 15 grudnia 2006r., sygn. III CZP 132/06 w którym wyjaśniono, że art. 260 § 2 k.s.h. ma charakter bezwzględnie obowiązujący. Zdaniem Sądu Najwyższego zawarty w art. 257 § 3 k.s.h. nakaz odpowiedniego stosowania do podwyższenia kapitału zakładowego na podstawie dotychczasowych postanowień umowy spółki art. 260 § 2 k.s.h., a w istocie części tego przepisu postanawiającego o przysługiwaniu wspólnikom nowych udziałów w stosunku do ich dotychczasowych udziałów, sugeruje ujmowanie normy wynikającej z tego odesłania za bezwzględnie obowiązującą.

Sąd nie ma wątpliwości, że w tym stanie prawnym nie ma zastosowania art. 258 § 1 k.s.h. zgodnie, z którym dotychczasowi wspólnicy są uprawnieni do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do swoich dotychczasowych udziałów, przy czym uprawnienie to można wyłączyć za pomocą uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego lub umowy spółki. W omawianej sprawie zasada ta nie ma zastosowania z uwagi na wybór przez pozwaną uproszczonego trybu podwyższenia kapitału przez emisję nowych udziałów na podstawie umowy spółki. W rozpoznawanej sprawie odwołać się należało do normy wywiezionej z art. 257 § 3 k.s.h w zw. z art. 260 § 2 k.s.h. Regulacja wynikająca z art. 257 § 3 k.s.h. jest regulacją szczególną w stosunku do tych wynikających z art. 257 § 2 k.s.h. oraz art. 258 k.s.h. i może mieć zastosowanie tylko w określonej sytuacji, tzn. podwyższenia kapitału zakładowego poprzez utworzenie nowych udziałów (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 stycznia 2013 r. sygn. III CZP 57/12). W art. 257 § 3 k.s.h. uregulowana jest wyłącznie kwestia formy złożenia oświadczenia przez dotychczasowego wspólnika i ma zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy podwyższenie następuje przez utworzenie nowych udziałów, a nie przez podwyższenie wysokości dotychczasowych udziałów oraz gdy uchwała nie wyłącza pierwszeństwa w objęciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym przez dotychczasowych wspólników. Art. 260 § 2 k.s.h. stanowi zaś, że nowe udziały przysługują wspólnikom w stosunku do ich dotychczasowych udziałów i nie wymagają objęcia.

Jeżeli umowa spółki przewiduje podwyższenie kapitału zakładowego na mocy dotychczasowych postanowień tej umowy to objęcie nowych udziałów w podwyższonym kapitale dotyczy wyłącznie dotychczasowych wspólników, proporcjonalnie do posiadanych przez nich udziałów, których jeśli nie obejmą, to podwyższenie kapitału zakładowego

nie dochodzi do skutku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., sygn. I CSK 384/09). Brak objęcia przez chociażby jednego ze wspólników na zasadzie określonej w art. 257 § 3 k.s.h. w zw. z art. 260 § 2 k.s.h. udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym na podstawie dotychczasowych postanowień umowy spółki, skutkuje tym, że podwyższenie kapitału nie dochodzi do skutku.

Uproszczona procedura podwyższenia kapitału zakładowego ma za zadanie wykluczyć zmianę składu wspólników spółki powodującą zmianę struktury przysługujących udziałów w spółce. Prawo pierwszeństwa umożliwia również zachowanie status quo w spółce, chroni wspólników przed „rozwodnieniem” przysługujących im dotychczas praw udziałowych, a tym samym osłabienia ich pozycji w spółce, przez zaoferowanie udziałów niektórym tylko wspólnikom lub osobom trzecim (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2013 r., sygn. III CZP 57/12).

W przypadku gdyby drugi wspólnik objął udziały nieobjęte przez powódkę, naruszyłoby to zasadę o charakterze bezwzględnie obowiązującym - proporcjonalnego objęcia udziałów w stosunku do udziałów już posiadanych, a w konsekwencji wpłynęłoby na zmianę struktury posiadanych udziałów w spółce. Tym samym wspólnik zyskałby pozycję, która pozwalałaby mu na samodzielne podejmowanie decyzji dotyczących spraw spółki. Z art. 260 § 2 k.s.h. wynika, że drugi wspólnik może objąć tylko i wyłącznie udziały, które przysługują mu odpowiednio do już posiadanych. Objęcie nowych udziałów drugiego wspólnika oznaczałoby naruszenie tej zasady.

W przedmiotowej sprawie pozwana spółka skorzystała z uproszczonej procedury podwyższenia kapitału zakładowego określonej w art. 257 § 3 k.s.h. w zw. z art. 260 § 2 k.s.h., dlatego zapis w obu zaskarżonych uchwałach dotyczący zaoferowania nieobjętych przez jednego wspólnika udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym drugiemu wspólnikowi jest sprzeczny z art. 257 § 3 k.s.h. w zw. z art. 260 § 2 k.s.h., co skutkowało nieważnością tych uchwał.

Na marginesie powyższych rozważań Sąd w wątpliwość poddaje również czy działanie spółki było zgodne z dobrymi obyczajami. Dwukrotne podwyższenie kapitału w krótkim odstępie czasu, prawie 10-krotnie przewyższające kapitał pierwotny, tuż przed upływem terminu przewidzianego w umowie spółki i bez uzasadnionej w toku postępowania dowodowego gospodarczej potrzeby takiego podwyższenia, budzi zastrzeżenia co do intencji spółki. Utworzenie (...) nowych udziałów, z których (...) przysługiwało powódce, wobec wiedzy drugiego wspólnika (skonfliktowanego niewątpliwie z L. L.) o złej kondycji finansowej powódki prowadzi do logicznego wniosku, że próbowano pozbawić powódkę realnego wpływu na działania spółki (co skutkowałoby pokrzywdzeniem tego wspólnika). Potwierdza to również wybór trybu podwyższenia kapitału zakładowego, z uwagi na to, że w trybie uproszczonym do przegłosowania uchwały potrzebna jest bezwzględna większość, a w trybie zwykłym większość kwalifikowana, co oznaczałoby że taka uchwała nie zostałaby podjęta ze względu na brak wymaganej większości.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uznał, że zawarte w punkcie 4 uchwały z dnia 9 października 2015 r. oraz w punkcie 3 uchwały z dnia 3 listopada 2015 r. postanowienia o zaoferowaniu nieobjętych przez powódkę udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym drugiemu wspólnikowi było sprzeczne w prawem i naruszało normę określoną w art. 257 § 3 k.s.h. z zw. z art. 260 § 2 k.s.h., przez co uchwały te należy uznać za nieważne. Powyższa konstatacja zwalnia Sąd z konieczności badania roszczenia ewentualnego o uchylenie ww. uchwał i rozstrzygnięcia w tym zakresie (art. 249 k.s.h.).

O kosztach orzeczono na podstawie zasady odpowiedzialności za wynik procesu określonej w art. 98 k.p.c., za stronę przegrywającą uznając pozwaną spółkę. Na zasądzone koszty składa się: opłata od pozwu (4000 zł), opłata od zażalenia (60 zł), koszty zastępstwa procesowego ustalone na kwotę łączną 720 zł na podstawie § 10 pkt 21 i § 12.2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (360 zł za pierwszą instancję i dwukrotność kwoty 180 zł za zastępstwo prawne w 2 postępowaniach zażaleniowych) oraz opłata skarbową za pełnomocnictwo (17 zł).

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.

SSO Beata Dzierżko

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)